

ชื่อพื้นเมือง

ฝาง

ชื่อสามัญ

Sappan - wood, Indian red - wood, Brazilwood.

ชื่อวิทยาศาสตร์

Caesalpinia sappan L.

ชื่อวงศ์

LEGUMINOSAE - CAESALPINIOIDEAE

ชื่ออื่น

ฝางเสน (กรุงเทพฯ) ง้าย (กะเหรี่ยง-กาญจนบุรี) หนามโค้ง (แพร่) ฝางส้ม (กาญจนบุรี)

ลักษณะทั่วไป

ไม้พุ่มกิ่งใบเถา ไม้ผลัดใบแต่ผลิใบไว จะแตกขึ้นเป็นกอหรือแตกแขนงชิดหรือเกือบชิดพื้น สูง 8-10 เมตร ตามลำต้นและกิ่งมีหนามแข็งโค้งทั่วไป ถ้าปล่อยตามธรรมชาติจะกลายเป็น ไม้เถาขนาดใหญ่ เลื้อยพาดเกาะไม้อื่นไปได้ถึง 10 เมตร

ใบ ใบประกอบแบบขนนกสองชั้น เรียงสลับกัน ช่อใบยาว 15-45 เซนติเมตร มีช่อแขนงแตก ออกตรงข้ามกันทางด้านข้าง 8-16 คู่ แต่ละช่อแขนงมีใบย่อยออกตรงข้ามกัน 7-18 คู่ ใบ ย่อยเล็กเป็นฝอยคล้ายใบหางนกยูงไทย รูปขอบขนาน กว้าง 6-10 มิลลิเมตร ยาว 10-20 มิลลิเมตร ปลายมนเว้าตรงกลาง

ดอก ดอกออกเป็นช่อ ไม่แยกแขนง ออกใกล้กันตามปลายกิ่งและตามง่ามใบใกล้ปลายกิ่ง ก้าน ดอกยาว 15-20 มิลลิเมตร มีขนประปราย ดอกแต่ละช่อเป็นกลุ่มหลายสีบดอก ดอกจะบาน จากโคนช่อดอกออกไปยังปลายช่อคล้ายๆ ราชพฤกษ์ ดอกแต่ละดอกมีกลีบรองกลีบดอก 5 กลีบ ขอบกลีบเกยซ้อนทับกัน

ผล ผลเป็นฝักแข็ง แบน สีน้ำตาลแก่เป็นจุดๆ ลักษณะคล้ายฝักถั่วแปบ กว้าง 1.5-2.5 เซนติเมตร ยาว 6-12 เซนติเมตร รูปรีๆ ผลแก่แห้งสีน้ำตาล ปลายฝักมีจะงอยแหลมอยู่ทาง มุมด้านบนนอก แต่ละฝักมี 2-4 เมล็ด รูปรีๆ

การขยายพันธุ์

ใช้เพาะเมล็ด

การกระจายพันธุ์

พบทุกภาค ขึ้นตามเขาหินปูนที่แห้งแล้ง ป่าเต็งรัง และตามชายป่าดงดิบแล้งทั่วไป

ประโยชน์

ส่วนที่ใช้และมีสรรพคุณคือ แก่น : บำรุงโลหิตสตรี แก้ปวดพิการ ขับหนอง ทำให้โลหิตเย็น
แก้โลหิตออกทางทวารหนักและทวารเบา แก้เลือดกำเดา แก้โรคท้องร่วง แก้ไข้สำปะชวร
แก้ไข รักษาโรคผิวหนังบางชนิด แก้ธาตุพิการ แก้อ่อนแก้เสมหะ รักษา มะเร็งเพลิง
คุมกำเนิด แก้ไข้